

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 10.11.2014
Sayı: 1563

Doç. Dr. Gökhan GÜNAYDIN
Ankara Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Mevsimlik Gezici ve Geçici Tarım İşçilerinin giderek ağırlaşan yaşam ve çalışma koşulları, ülkemizin önemli toplumsal sorunlarından birisi haline gelmiştir. Bu sorunların neden ve sonuçlarıyla birlikte incelenmesi ve çözüm önerilerinin saptanarak alınması gereken önlemlerin belirlenebilmesi amacıyla Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırmasının açılmasını arz ederim.

Gökhan GÜNAYDIN
CHP Ankara Milletvekili

Doç. Dr. Gökhan GÜNAYDIN
Ankara Milletvekili

GEREKÇE :

Türkiye’de tarım sektörüne teknoloji aktarımının yetersiz kalması, önemli ürün gruplarının üretim ve hasat aşamaları için yoğun emek kullanımını gerekli kılmaktadır.

Bu çerçevede, özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinden olmak üzere, ülkenin Marmara, Ege, Akdeniz, Karadeniz ve Orta Anadolu bölgelerine belirli dönemlerde yoğun emek göçü olmaktadır.

Konuyla ilgili istatistikî bilgilerin güvenilirlik ve yeterlilik sorunları bulunmakla birlikte, mevsimlik gezici ve geçici tarım işçilerinin sayısının 2 milyona yakın olduğu tahmin edilmektedir.

Ulaşım (ikamet edilen ilden çalışılacak ile ulaşım yanında, her gün çalışma mekânına geliş gidiş için gerekli transferler), konaklama, barınma, sosyal güvenlik, eğitim, sağlık, beslenme, ücret düzeyi, çalışma koşulları ve muhatap oldukları ayrımcı uygulamalar değerlendirildiğinde, mevsimlik gezici ve geçici tarım işçilerinin, toplumsal sınıflar arasında en alttaki pozisyonu temsil ettikleri görülmektedir.

Sözü edilen çalışma ilişkisi, çoğu zaman aile üyelerinin tamamını kapsamakta, bunun dışındaki durumlarda da aile üyelerinin tamamının yaşam koşullarını doğrudan etkilemektedir. Bu durum, sorunun kapsam ve boyutlarını daha da ağırlaştırmaktadır.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi ve Uluslararası Çalışma Örgütü’nün ilgili sözleşme hükümlerine rağmen, yüzbinlerce çocuk, ekonomik ve sosyal sömürüye muhatap olarak, eğitimini kısmen veya tamamen engelleyen, sağlığına ve bedensel – ruhsal – akılsal – toplumsal gelişimine zarar veren riskli işlerde, mevsimlik tarım işçisi olarak çalıştırılmaktadır. Tanımlanan sürecin istatistiklere yansımalarına göre, 6 – 17 yaş grubunda bulunan 893 bin çocuk ekonomik işlerde çalıştırılmakta, bunun 400 bin’i ise tarım işçisi konumunda bulunmaktadır.

Tarımın gelir getirici özelliğinin giderek kaybolmasının bir sonucu olarak, erkekler inşaat ya da madencilik gibi diğer alanlarda çalışmayı tercih etmekte, tarım işçileri arasında kadınların oranı giderek artmaktadır. “Tarımın feminizasyonu” tanımıyla neredeyse kutsanmakla birlikte, sürecin, kadın emeği sömürsünü daha da artırdığı bilinmektedir. Ücret düzeylerinin erkeklere göre düşüklüğü yanında yemek yapma, bulaşık yıkama, gebelik, istismara açıklık gibi bazı etkenler, kadınların yaşam ve çalışma koşullarını daha da ağırlaştırmaktadır.

Şüphe yok ki, yaşlılar ve erkekler de çalışma koşulları karşısında ezilmektedirler. “Elçi”, “Çavuş”. “Dayıbaşı” gibi adlarla tanımlanan araçlar, işverenle birlikte karar verici konumunda olmakta, mevsimlik gezici geçici tarım işçileri ise kendilerine dayatılan koşullarda haftada 7 günü, günde 11 saati bulan sürelerde çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Hafta tatili, yıllık ücretli izin, isten çıkarmaya karşı koruyucu hükümler, ihbar ve kıdem tazminatları gibi işçi sınıfının kazanımları, tarım alanında çok sınırlı uygulama alanı bulabilmektedir.

Doç. Dr. Gökhan GÜNAYDIN

Ankara Milletvekili

İş sağlığı ve iş güvenliği alanında da tarım işçilerinin insan hakları ile bağdaşmayan çalışma koşullarına sahip olduğu bilinmektedir.

Ağırlaşan sorunlara karşı yeterli önlemlerin alındığı ve geliştirildiği söylenemez. Her ne kadar Mevsimlik Gezici ve Geçici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesine Yönelik 2010/6 sayılı Genelge, Mevsimlik Gezici Tarım İşçisi Çocukların Eğitime İlişkin 2011/25 no'lu Genelge, Tarımda İş Aracılığı Yönetmeliği (RG 27.5.2010, s:27593) gibi mevzuat yayımlanmış ve çeşitli projeler uygulanmış olsa dahi, bu alanda meydana gelen ölüm ve yaralanmalara ilişkin istatistikler, sorunun daha da ağırlaştığını ortaya koymaktadır. Mevsimlik gezici geçici tarım işçilerinin kazalar sonucunda ölüm sayısı 2010 yılında 269 iken, 2013 yılının ilk üç çeyreğinde 292'yi geçmiştir. Yaralanan işçi sayısı ise, aynı dönemlerde 12.315'ten 23.723'e çıkmıştır.

Yukarıda çerçevesi çizilen çalışma ve yaşam koşullarının, çağdaş dünyanın sahip olduğu gelişme aşaması karşısında, kabul edilir bir tarafı bulunmamaktadır.

Bu doğrultuda ve belirtilen gerekçelerle, mevsimlik gezici ve geçici tarım işçilerinin sorunlarının neden ve sonuçlarıyla birlikte incelenmesi, çözüm önerilerinin saptanarak alınması gereken önlemlerin belirlenebilmesi ve yerinde ve zamanında yaşama geçirilebilmesinin sağlanması amacıyla Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırmasının açılmasını saygılarımla arz ederim.

Tel.: (0.312) 420 57 40 - 41

Faks: (0.312) 420 21 71

Adres: Halkla İlişkiler Binası 4. Kat No: 4100

C.

TBMM - ANKARA

K60 sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

ADI - SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Selahattin Karaman	Giresun	
İlhan DEMİRÖZ	Bursa	
Kamer GENÇ	Tunceli	
Ramiz POPAL	Amasya	
Nevrik Havut	Balıkesir	
R. Kerim ÖZKAN	BURSA	
Özgür ÖZEL	MANİSA	
DOĞAN SAFAK	NİĞDE	
Orhan DİZGÜN	TOKAT	
Hüseyin Aygün	Tunceli	
Candan YÜCEER	Bursa	
Sena Keleşli	Bursa	
İzzet Çetm	Ankara	
Hasan ÖZGÜR	İstanbul	
Kemal Değirmenci	Karabük	
Murat Çam	Trabzon	
Mahmut Tural	İST	
Zeynep ÖZCAN	Bolu	
Ali Kemal ÖZCAN	Mersin	
Malik Eder Özdemir	Sivas	
Muharrem İSİK	Erzurum	
Ali Serimdağ	Gaziantep	

